

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

De attritione & contritione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

isset oblit⁹ puegligētiā: n^o fecisset debitū suū de scrutādo psciaz suā. in q̄ cāu solū illō cōfitēdū ē. z ē vez sacramētū lz sit hic ignorātia iuris diuini. z hō nō p̄t sustineri dictū Tho. xxij. di. ar. j. in solutōe vltimi arg. vbi dic̄ q̄ igrantia iuris diuini nō excusat a fictiōe. et sic talē vocat fictū. Tertio mō p̄t sustineri opinio Tho. loq̄ndo d̄ illo q̄ p̄fiter̄ eidem cui p̄us. z tūc nō optet iterare p̄fessioz primā factā ei. lz fictā etiā si ipse sacerdos nō recoleret pctā prius sibi dicta. qz nec qñ p̄fessio integra ē optz q̄ recolat actu a p̄ncipio vsqz ad finē. z maxime qz hoc sufficit. s. absoluere ab oibz. z in ung ere p̄niam p̄ fictione. z p̄ alijs q̄ tūc faciat p̄niam sibi iniunctaz. Itē paulopost d̄r idē ipse Pe. d̄ pal. q̄ cū p̄fiter̄ exp̄mit fictiōez suā. puta dic̄ se nō posse vel non velle p̄ponere abstinere in futurū quē absoluit sacerdos. q̄uis nullo mō debeat absoluere. als peccaret abutēs clau. nec valeret sibi tūc illa absolutō. tū exq̄ intēdit absoluere z sac̄z vez p̄ferre. videt̄ q̄ cōferat. z si tunc non hz effectū p̄pter illius indispositiōem. hēbit tū postea qñ cōteret vel ex expe-

ctatōe vel dispositiōe ornatu manente. Et si dicat q̄ q̄uis sit ibi forma: nō tū materia. q̄ n̄ ē sac̄m. mat̄ia em̄ ē pctōz p̄trit⁹. Dōm q̄ qñ sibi sua fictio nō occurrit vt cōfitēda. tūc n̄ est p̄fessio dimidiata. et qñ suā dic̄ fictiōez cū alijs peccatis ē p̄fessio integra: Et sic materia p̄fecta. cui mat̄ie p̄t i p̄mi forma q̄ si fiat vez sac̄z erit. Quis fieri n̄ obeat. Sic sacerdos h̄ns hostiā sup alta re pollutū nō deberet q̄dē celebrare. si tū celebrando p̄ba p̄ferret eucharistia vera eēt. pctōz em̄ est materia sed imūda. nisi saltē sit attritus. vl̄ cōfessio sine attritiōe ē materia imunda. Hec Pe. de pal.

De attritiōe z cōtritiōe.

z qz dictū est de p̄tritiōe z attritiōe quō penitēs sup ip̄is debeat iſtrui a p̄fessore. Jō d̄ ea clar⁹ dōm ē. Nota q̄ p̄m Tho. in. iij. di. xvij. q̄ differētia ē inter attritiōez et p̄tritiōem. Nā attritio ip̄ortat q̄ndā displicētiā d̄ pctis s̄z imp̄fectam. Vñ attritū. i. aliq̄ mō trituz. s̄z p̄tritio ip̄tat p̄fectā displicētiā d̄ pctis. vñ p̄tritū. id ē simul totū tritū z in puluerez redactum. Est autem contri-

Secūda pars libri primi.

tio s̄m Pe. in. iij. di. xvij. do
lor volūtariē assumpt⁹ p pec
catis cum pposito p̄fitendi ⁊
satisfaciēdi volūtariē Et s̄m
eūdē ea. dist. oportet q̄ cōtri
tio habeat de oī pctō mortali
et rō est. qz in oī pctō mortali
est actualis auersio voluntatis
a deo. Et qz p̄traria cōtrarijs
curant. iō oportet q̄ in oī rez
missiōe pctōz sit actualis cō
uersio a deū ⁊ auersio a pec
cato. ⁊ hoc d̄ cōtritio. De
pctis aut oblitis sufficit con
tritio generalis cū conatu ad
recordandū ⁊ doledū. doles
re etiā debet d̄ obliuioē pecca
torū q̄ cōtingit ex negligentia
Si aut q̄rat. si specialis p̄tri
tio de q̄libet pctō re q̄rat. vel
sufficiat vna general p̄ oibz.
sic r̄ndet Tho. in. iij. di. xvij.
q̄ q̄ntū ad principiū cōtritio
nis. s̄. cum q̄s d̄ pctis suis co
gitās dolet. ⁊ si nō dolore cō
tritiōis saltē dolore attritiōis
oportet q̄ sit special' dolor d̄
pctis q̄ q̄s hz in memoria. s̄
q̄ntū ad terminū q̄ est dolor
iam gr̄a informat⁹: sufficit q̄
sit vna p̄munis p̄tritio d̄ om
nibz. tūc em̄ mot⁹ ille agit vir
tute dispositionū p̄cedētiū. et
qz nemo scit vry habeat gr̄as
q̄ requir̄t ad p̄tritioēz. ideo ne
mo p̄t eē cert⁹ de sua p̄tritōe

nec per p̄ns de remissioē. Et
dicit Ricar. in. iij. di. xvij. q̄
si p̄fitens in pctō mortali ē at
trit⁹ de suo pctō vt p̄babilē
possit p̄sumere se esse dispo
sitū nō peccat absolutioēz eccl̄
piēdo imo frequēter p̄tute cla
uiū p̄ susceptioēz absolutiois
format sua attritio ⁊ fit cōtri
tio. Itē nota q̄ duplex est
cōtritionis dolor s̄m Tho. ⁊
Pe. i. iij. di. xvij. s̄ intellectual
q̄ ē q̄dā p̄fecta detestatio pcti
s̄m rōnez. ⁊ dolor sensibilis q̄
est dolor excitat⁹ in presens
tūa cū alteratioē ⁊ afflictioē
corpis. Prim⁹ dolor requir̄t
de necessitate ad remissioēz
pcti. ⁊ ille etiā sol⁹ ē sufficiēs.
qz sic pctm̄ mortale sufficiēz
ter p̄mittit p̄ solū actū volūta
tis. ⁊ p̄ p̄placentiā deliberatā
ratiois. ita sufficiēz destrui
pōt p̄ detestatioēz volūtatis ⁊
displacentiā rōnis. ⁊ h̄ est etiā
in p̄tate n̄ra p̄supposita gr̄a.
Secund⁹ dolor. id est. sen
sibilis etiā valet ad remissioēz
nem peccati. s̄ nō est necessa
rius. s̄ de p̄fectioē cōtritiōis
nec est in p̄tate nostra etiā p̄
supposita gratia. Item dor
lor intellectualis non potest
esse nimis. sicut nec chari
tas a qua procedit potest es
se nimia. sed sensibilis potest

esse nimis. Et id oportet quod su-
mat per mensuram debitam ad con-
servacionem subiecti. sic ex ietu-
nibus et alijs corporis afflictionibus
Ite nota secundum Thome in iii. di.
xvii. quod vera contritio semper debet
manere in habitu. id est quod semper
debet habere istam dispositionem quod
quando recordatur de peccatis commissis
habeat displicentiam. saltem secundum
rationem. Ite secundum Petrum in iii. di.
xvii. dolor maior intellectualis
debet esse de maiori peccato habituali-
ter non actualiter. si consideretur peccatum
in corde in quantum sunt offensa dei.
sed etiam in speciali dolor de-
bet esse maior de maiori peccato.
quod maior est ratio doloris habet
maius peccatum. Dolor vero sensibilis
pervenit etiam est ut sit maior de
maiori. quamvis non sit de necessi-
tate. Ite secundum Thome in quolibet et
Inno. Contritio debet magis di-
ligere deum quam seipsum. culpa autem
est contra deum. pena vero est de se
ipsum. Ideo debet contritio eligere po-
tius omnem penam sustinere quam de-
um offendere. Descendere autem
ad hanc penam vel ad aliam non
tenetur. imo faceret fatue descen-
dendo ad ista particularia vel
alium super hoc sollicitando

Sedecim conditiones que re-
quiruntur in omni bona confessione.

Primo dicitur Thome in iii. di.
dis. xvii. quod confessio bon-

na debet habere sedecim condi-
tiones que in his continentur versibus.
Sit simplex humilis confessio pura
fidelis. Atque frequens nuda
discreta libens verecunda. In-
tegra secreta lachrymabilis ac-
celerata. Fortis et accusans.
et sit parere parata. Sit sim-
plex. id est non recitet in confessione
nisi id quod pertinet ad declarati-
onem sui peccati. et etiam quantitatem.
et non alie historie misceatur.
Sit humilis. ut se miserum ac peccato-
rum cognoscat sine fictioe. Pu-
ra. id est. recta intentione id est ut non
reputet bonum vel laudet ab ho-
minibus. Fidelis. id est. vera et sine
ulla falsitate. ut non dicat quod
non fecit. vel etiam habeat fidem de
remissionem peccatorum suorum si vere
ipsum penitet. Atque frequens. id est. se-
pe confiteatur. istud tamen est de bono
est confessionis. et non de necessita-
te. Nuda. ut scilicet non involvat
obscuritatem verborum. sed dicat
verba ut intelligatur peccatum suum
cum circumstantiis saltem necessa-
riis. Discreta ut maiora cum
maiori potestate dicat. vel non
plura simul. sed distincte loquen-
do et dicendo numerum si fieri vel
scire potest. Vel etiam ut discre-
to et sufficienti ac perito confesso-
ri confiteatur peccata sua. Libens
voluntaria non coacta timore
verborum. ut pueri vel timos